

УДК 380.03:614.2(477)

Ключка О. В.

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри фінансових ринків та технологій

Петренко А. С.

здобувачка вищої освіти на першому рівні гр. ФБі-21-1
Державний податковий університет
м. Ірпінь, Україна

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ: ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ

Медичне страхування є одним із найважливіших елементів системи охорони здоров'я, що забезпечує фінансовий захист громадян від витрат, пов'язаних із лікуванням та медичними послугами. У розвинутих країнах медичне страхування виступає ключовим фактором у забезпеченні доступності та якості медичної допомоги, проте в Україні його економічна ефективність все ще залишається предметом наукових дискусій. Питанням медичного страхування в Україні часто приділяють увагу в контексті необхідності реформування медичної галузі, підвищення якості послуг та соціального захисту населення.

Економічна ефективність медичного страхування в Україні залежить від численних факторів, серед яких – рівень доходів громадян, державна політика у сфері охорони здоров'я, організаційна структура страхових компаній та рівень фінансової обізнаності населення. Попри значні зусилля щодо популяризації медичного страхування, рівень охоплення населення цим видом послуг залишається недостатнім, що свідчить про наявність певних бар'єрів та викликів на шляху до його розвитку. Мета цього дослідження – проаналізувати економічну ефективність медичного страхування в Україні, виокремити його основні переваги та недоліки, а також визначити шляхи оптимізації цієї системи.

Актуальність теми обумовлена необхідністю реформування системи охорони здоров'я в Україні та пошуку ефективних механізмів фінансування медичних послуг. Медичне страхування розглядається як один з ключових інструментів для вирішення цих завдань.

Об'єктом дослідження є система медичного страхування в Україні.

Предметом дослідження є економічні аспекти функціонування цієї системи, зокрема її вплив на ефективність використання ресурсів, доступність та якість медичної допомоги.

Теоретично, медичне страхування – це механізм соціального захисту, що передбачає захист фінансових інтересів громадян у випадку захворювання [3]. Воно має ряд важливих функцій: фінансування медичних послуг, забезпечення рівного доступу до них, стимулювання ефективного використання медичних ресурсів та стабілізація фінансування системи охорони здоров'я. Існує кілька моделей медичного страхування: модель Бісмарка (обов'язкове соціальне страхування), модель Бевериджа (державне фінансування) та змішана модель.

В Україні медичне страхування має свою історію, проте його розвиток був неоднозначним. Сьогодні існує система обов'язкового державного соціального страхування, однак вона має ряд недоліків [2]. Серед основних проблем можна назвати недостатнє фінансування, низький рівень довіри населення, недосконалість законодавства, корупцію та відсутність конкуренції на страховому ринку.

Незважаючи на проблеми, медичне страхування має ряд переваг. Воно покращує доступність медичної допомоги, підвищує її якість, зменшує фінансовий тягар на сімейний бюджет та стимулює здоровий спосіб життя [5].

Ще однією перевагою є те, що стабільні грошові потоки від страхових компаній сприяють інвестуванню в розвиток медичних закладів, оновлення обладнання та підвищення кваліфікації медичного персоналу. Таким чином, медичне страхування позитивно впливає на загальну якість медичних послуг. Також, державне фінансування медичних закладів

обмежене, що ускладнює забезпечення достатнього рівня медичних послуг. Зростання популярності добровільного медичного страхування знижує тиск на бюджет, сприяючи більш ефективному розподілу державних коштів на інші соціально важливі напрями.

Однак, існують і певні виклики, такі як моральний ризик, зловживання медичними послугами, адміністративні витрати та нерівномірність розвитку медичної інфраструктури [4]. Низький рівень доходів у багатьох регіонах України обмежує можливість громадян укладати договори медичного страхування. Багато українців сприймають страхування як зайвий фінансовий тягар, що знижує рівень охоплення населення цією послугою.

Постійне зростання цін на медичні послуги та ліки є значним тягарем для страхових компаній, що впливає на вартість страхових полісів та обсяг покриття [1]. Це призводить до підвищення вартості страхових продуктів та знижує доступність страхування для населення.

Для вдосконалення системи медичного страхування в Україні необхідно вирішити низку проблем. Це потребує комплексного підходу, який включає в себе: збільшення фінансування системи охорони здоров'я, реформування системи управління, боротьбу з корупцією, вдосконалення законодавства, розвиток конкуренції на страховому ринку та підвищення обізнаності населення щодо переваг медичного страхування [6].

Таким чином, медичне страхування в Україні має значний потенціал для розвитку, проте для його реалізації необхідно подолати низку викликів, таких як недовіра до страхових компаній, недостатній рівень обізнаності та низька фінансова спроможність населення. Розвиток системи медичного страхування сприятиме фінансовій стабільності громадян, покращенню якості медичних послуг і зменшенню навантаження на державний бюджет. Ефективна політика та підтримка з боку держави допоможуть створити умови для зростання цього сегмента та забезпечення більшого рівня соціального захисту для населення України.

Література:

1. Важливість медичного страхування: як це може забезпечити захист вашого здоров'я та фінансів. Кагарлик city : веб – сайт. URL: <https://kagarlyk.city/articles/357873/vazhlyvist-medichnogo-strahuvannya-yak-ce-mozhe-zabezpechiti-zahist-vashogo-zdorovya-ta-finansiv>
2. Медичне страхування для українців: навіщо потрібне, які його переваги та особливості. Visit Ukraine : веб – сайт. 2022. URL: <https://visitukraine.today/uk/blog/1336/health-insurance-for-ukrainians-why-is-it-needed-what-are-its-advantages-and-features>
3. Сабецька Т. І. Проблеми та перспективи фінансового забезпечення сфери охорони здоров'я України. *Економіка та суспільство*. 2021. № 27. С. 1-8.
4. Нова траєкторія розвитку національної економіки: мікро-, макро- та прикладні аспекти : монографія / за ред. О.В. Покатаєвої, М.В.Болдуєва, Г.Ю.Кучерової. Запоріжжя: КПУ, 2017. 452с.
5. Богріновцева, Л., Бондарук, О., & Ключка, О. Шляхи протидії страховому шахрайству в сучасних умовах розвитку. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*, 2024. № 1(13), С. 107-117. <https://www.journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/255>
6. Ключка О.В., Богріновцева Л.М., Онишко С.В. Трансформація страхового ринку України в умовах сьогодення. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. Серія: "Економічні науки". 2023. №9. URL:<https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-9-9147>